

ZAJÍMAVÉ NÁLEZY

Anastrophyllum hellerianum (Nees ex Lindenb.) Schust. - Česká rep.: Novohradské hory, rezervace Žofínský prales, na padlém tlejícím kmenu smrku ve vých. části pralesa, ca 750 m n.m., 27.9.1996 leg. I.Vacínová, det. J.Váňa, PRC. Vzácná játrovka dosud známá z ČR (cf. Duda et Váňa, Čas. Sle. Muz. 33, 1984) pouze z Hrubého Jeseníku (Dol. Lipová - 1919 leg. Latzel), Moravskoslezských Beskyd (Mionší - 1958, Velká Polana a Kozubová - 1959 omnia leg. Duda) a dále jen literární údaje bez dokladů z Jihlavska a okolí Třeště (Pokorný 1852) a Šumavy (Schmidt 1958).

Bryum sauteri B.S.G. - Česká rep.: České Budějovice, na holé zemi poblíž Voříškova Dvora, 380 m n.m. 4.7.1996 leg. J.Kučera, herb. J.Kučera. Přehlížený druh mechu zařazený na předběžné verzi Červeného seznamu mechorostů ČR mezi vyhynuté druhy.

Bryum klinggraeffii Schimp. - Česká rep.: Českomoravská vrchovina, Budišov u Třebíče, pole S vrchu Věterák, 490 m n.m., 8.8.1996 leg. J.Kučera, herb. J.Kučera. Přehlížený druh zařazený na předběžné verzi Červeného seznamu mechorostů ČR mezi kriticky ohrožené druhy.

Plagiothecium undulatum (Hedw.) B.S.G. - Česká rep.: CHKO Kokořínsko, rezervace Kokořínský důl, údolí Močidla, na dně inverzní rokle, ca 280 m n.m., 3.10.1996 leg. T.Kučera, det. Z.Soldán, herb. Z.Soldán. Běžný druh mechu horských poloh (převážná část dokladovaných lokalit v ČR a SR v nadm. výškách 700-1300 m); lokalita je jednou z nějniže položených v České republice (cf. Pospíšil 1976, Čas. Morav. Mus. 61).

Scapania gymnostomophila Kaal. - Česká rep.: Znojemsko-brněnská pahorkatina, obec Alexovice, rezervace Pekárka nad silnicí do Řeznovic, kapavé slepencové skály, ca 220 m n.m., 27.4.1995 leg. Z.Hradílek, herb. Z.Hradílek. Vzácná játrovka známá dosud z ČR pouze ze dvou lokalit (cf. Duda et Váňa, Čas. Sle. Muz. 17, 1968): Krkonoše (1964 leg. Futschig, 1967 leg. Váňa) a Drásovský kopeček u Tišnova (1964 leg. Pospíšil).

Tayloria serrata (Hedw.) B.S.G. - Česká rep.: Krkonoše, na levé straně u cesty přes Úpské rašeliniště asi 500 m za Luční boudou, ca 1400 m n.m., 15.7.1994 leg. P.Hájek, herb. P. Hájek. Zástupce vesměs ohroženě č. *Splachnaceae*.

Tayloria tenuis (With.) Schimp. - Česká rep.: Adršpaško-teplické skály, Petrova rokle, SV okraj skal, na hniječím materiálu, c.spor., hojně, ca 500 m n.m., 6.7.1996 leg. N.Gutzerová, herb. N.Gutzerová. V Adršpaško-teplických skalách byl tento vzácný druh nalezen opět po téměř sto letech (cf. Podpěra 1898).

Tetraplodon angustatus (Hedw.) B.S.G. - Česká rep.: Šumava, vrch Obří hrad asi 5 km SV Kašperských Hor, sutě na S svahu, hojně na kuních exkrementech, c.spor., ca 700 m n.m., 24.6.1991 et 10.10.1996 leg. N.Gutzerová, herb. N.Gutzerová. Pilous (1969) uvádí tento druh ze Šumavy na skalách a sutích nad Řeštejnem v nadm. výšce 590 m; jde o reliktní bory na S svahu vrchu Medvědí (847 m). Vondráček (1990) cituje ve svém prodromu jen vrch Medvědí, což lze zaměnit i za Medvědí vrch na Modravských slatích.

Tetraplodon mnioides (Hedw.) B.S.G. - Česká rep.: Šumava, vrch Obří hrad asi 5 km SV Kašperských Hor, sutě na S svahu, c.spor., ca 700 m n.m., 24.6.1991 leg. N.Gutzerová, herb. N.Gutzerová. - Šumava, Šafářův vršek asi 5 km SV Kašperských Hor, sut' na J svahu, na kuním exkrementu, c.spor., ca 680 m n.m., 2.8.1996 leg. N.Gutzerová, herb. N.Gutzerová. Vondráček (1990) tento druh pro Šumavu ve svém prodromu neuvádí.

Hypocenomyce caradocensis (Leight. ex Nyl.) P.James & Schneider - Česká rep. (6249b): „Střední Čechy, [Brdy], Klouček u Jinců, [na borce *Pinus sylvestris*], 5.8.1924 leg. A.Hilitzer“

sub *Biatora flexuosa*, rev. Z.Palice, PRM-782056. Zatím nejstarší herbarový doklad dnes hojně rozšířeného invazního druhu; v literatuře však poprvé uvedeného z území ČR a SR až v nedávné době (cf. Lisická 1994, Bryonora 13). - Česká rep. (5052d): České Švýcarsko, Jetřichovické stěny, Vlčí důl u obce Brtníky, na převislé pískovcové skále, 5.5.1996 leg. Z.Palice, herb. Z.Palice. V literatuře je tento druh dosud znám pouze jako epifyt.

ZPRÁVY ZE SEKCE

Ve dnech 20.-21. září 1996 se uskutečnil seminář „Lišejníky a mechorosty v přírodě“. Konal se ve Středisku pro vzdělávání a výchovu v přírodě Chaloupky, ležící v malebném zákoutí Českomoravské vysočiny u Jihlavy. Na vedení dvoudenního semináře, zaměřeného na lišejníky a mechorosty, se podíleli tři členové sekce: vedoucí Jana Horáková a Ivan Novotný a demonstrátorka Svatava Kubešová. Semináře se zúčastnilo patnáct učitelů základních a středních škol a jeden vysokoškolský student z různých částí Moravy. Program sestával z určování čersvého materiálu z terénní exkurze vedené po „Steze lesního muže“. Po absolvování semináře obdrželi účastníci certifikát nutný k získání učitelské atestace. Díky perfektní organizaci místní vedoucí Květy Burešové nepoznamenalo setkání ani dosti nepříznivé počasí. Účastníci, zvláště osoby patřící k něžnému pohlaví, obdivovali především estetickou krásu demonstrovovaných objektů.

Ivan Novotný

Za příjemného počasí se ve dnech 14.-17. října 1996 konaly již 9. bryologicko-lichenologické dny, tentokrát v obci Pávod u Jihlavy. Na programu byly jednak přednášky, jednak terénní exkurze - 3 polodenní a 1 celodenní: Byly při nich navštíveny lokality Vysoký kámen, Zaječí skok, okolí Špičáku a několik rašeliníšť u Dušejova a Milíčova. Bohatá byla i přednášková část programu. Úvodní přednášky se ujal I.Růžička, botanik Muzea Vysočiny v Jihlavě, v níž seznámil účastníky s přírodní a botanickou charakteristikou Jihlavska. I.Novotný pohovořil o historii bryologicko-lichenologické sekce ČBS. První příjemný večer pak završili promítáním diapozitivů R.Dětinský (Kanárské ostrovy) a J.Liška (lichenologické konference). Druhý den zazněly referáty J.Kučery (příroda a mechorosty španělské Andalusie), Z.Hradílka (mechorosty NP Podyjí) a I.Novotného (*Ditrichum flexicaule* s.l. v České republice a na Slovensku). Večer po půldenní exkurzi probíhala diskuse nad pečlivě připravenými postery S.Kubešové (ekologické chování mechorostů na sutích v NP Podyjí), I.Novotného, P.Bureše a J.Suka (mechorosty Žďárských vrchů), J.Lišky, R.Dětinského a Z.Palice (změny v šíření vybraných druhů lišejníků v ČR), J.Lišky (mezinárodní projekt sledování znečištění ovzduší pomocí lišejníků školními dětmi), R.Dětinského (rod *Peltigera* v ČR - předběžné výsledky) a dvěma postery J.Horákové (předběžný seznam lichenikolních hub v ČR a rod *Thelocarpon* v ČR). Poté následovalo jednání naší sekce (především organizace tradičních jarních i podzimních akcí v budoucnu). Třetí den po celodenní exkurzi byl zakončen předposledním bodem programu - večírkem na rozloučenou se zvláště pozoruhodnými uměleckými výkony J.Kučery a R.Dětinského. Poslední, již poctivě podzimní deštivý den, převážná část účastníků navštívila výstavní prostory i „zákulisi“ jihlavského muzea za odborného výkladu I.Růžičky a poté se věnovala dalším pamětihodnostem Jihlavy. Je potěšitelné, že zájem o akce naší sekce neustále stoupá; letos byl zamenána dosud rekordní účast - celkem 40 zájemců, a co je dobrým příslibem do budoucna - převládalo „mládí“. Oběma Ivanům (Novotný, Růžička) patří velký dík za bezchybnou organizaci zdařilé akce! -mz-

V sobotu 2.11. 1996 proběhl na Jihočeské univerzitě v Čes. Budějovicích určovací kurs českých zástupců rodu *Didymodon*. Za pékne a názorné praktikum patří dík Honzovi Kučerovi, který se podělil se všemi šesti účastníky akce nejen o své znalosti, ale i o srovnávací materiál. K demonstraci také využil moderních prostředků - mikroskop napojený na kameru a monitor.

Irena Vacínová